

Infrastrukturdepartementet
Energienheten

Yttrande över EU-kommissionens förslag till direktiv om energieffektivisering (EED) artikel 3-5

Installatörsföretagen står bakom direktivet om energieffektiviserings intentioner. Vi vill framför följande synpunkter avseende artikel 3-5 i direktivet.

- Principen energieffektivisering först driver på teknikutveckling och innovation och är en förutsättning för att nå de globala klimatmålen på ett kostnadseffektivt sätt med begränsade resurser.
- Formulering av ett svenskt energieffektiviseringsmål bör grunda sig i en analys som ger insikt om vilka faktorer som driver trender för energianvändning.
- En analys måste utreda möjligheter och utmaningar för att kunna nå de skarpare kraven på årlig besparing.
- EU måste ställa tydligare krav på hur medlemsstaterna ska redovisa sin måluppfyllelse.
- Befintliga regelverk måste driva på energieffektivisering i offentlig sektor och Sverige måste se till att EU-medel kommer dessa aktörer till godo.

Artikel 3 – principen energieffektivisering först

Energikällor är begränsade resurser och räcker inte till allt. Därför tycker Installatörsföretagen att principen ”energieffektivisering först” ska vara styrande avseende planering och beslut om politik och investeringar. Begränsade resurser driver på utveckling och innovation. Den ökade kunskapen och kompetens som det genererar är något som kan ge Sverige konkurrensfördelar.

Resurseffektivitet innebär att ännu fler sektorer i samhället får tillgång till fossilfri energi. Energieffektivisering är en förutsättning för att styra om befintlig energi till andra områden, exempelvis elektrifiera transport- och industrisektorerna. På så sätt bidrar energieffektivisering till att minska klimatbelastningen. Enligt International Energy Agency är energieffektivisering den enskilt viktigaste åtgärden för att nå de globala klimatmålen.

Vi tycker att det är särskilt viktigt att vid utvärdering och införande av nya styrmedel ta hänsyn till punkt 3a. Det måste finnas en tydlig definition av kostnadseffektivitet. Framför allt är det viktigt att alltid utreda den samhällsekonomiska vinsten för olika strategier och vägval. Idag avgränsar man dessa konsekvensutredningar till den privatekonomiska vinsten.

Artikel 4 – energieffektiviseringsmål

Formulering av målet

Installatörsföretagen tycker att det är rimligt att höja ambitionen och skärpa kraven på slutanvänd energi och primärenergi på europeisk nivå. Vi tycker även att det är bra att det blir tydligare med ett tak på energianvändning inom unionen.

Regeringen behöver utreda hur de ska mäta effektiviteten av olika styrmedel. Vi anser att takmålet bör kombineras med en eller flera indikatorer som kan mäta en sektors energiintensitet och verkan hos styrmedel. Vi är dock tveksamma till att intensitetsmålet ska koppla till bruttonationalprodukten.

Ett land med relativt låg energiintensitet behöver inte nödvändigtvis ha hög energieffektivitet. Till exempel skulle ett litet land med arbetstillfällen primärt inom tjänstesektorn och ett mildt klimat ha en lägre intensitet än ett stort industribaserat land med ett kallt klimat, även om energi används mer effektivt i det senare landet. Det är inte nödvändigtvis effektivitetsförbättringar som driver trender mot lägre intensitet.

Det är även andra aspekter som spelar roll för att definiera intensitetsnivåer och trender. Det är ekonomins struktur och andel stora energiförbrukande industrier. Geografiska egenskaper påverkar, exempelvis längre avstånd innebär högre efterfrågan på transportsektorn. Klimat och väderförhållanden leder till behovsändringar för uppvärmning eller kyla.

Därför är det viktigt att regeringen genomför en mer detaljerad analys som ger insikt om de faktorer som driver slutlig energianvändningstrender. Man behöver mäta energieffektivisering med ett nyckeltal där det finns ett starkt samband med energianvändning och den valda parametern.

Årlig besparing

Sverige är ett av de länder som inte når uppsatta energieffektiviseringsmål. Installatörsföretagen efterlyser därför en analys av möjligheter och utmaningar att nå de skarpare kraven på årlig besparing. Vi tycker att det av en sådan analys måste framgå varför regeringen anser att energisparkravet minskar möjligheten att bedriva en samhällsekonomiskt effektiv energipolitik. Våra medlemmar som genomför energikartläggningar konstaterar att de inte per automatik leder till genomförande av åtgärder. Vår bedömning är därför att energikartläggningar behöver vara kopplat till någon typ av incitament för ökat genomförande.

Handlingsplan

Installatörsföretagen anser att EU måste ställa tydligare krav på hur medlemsstaterna ska redovisa sin måluppfyllelse. De nationella energi- och klimatplanerna behöver visa på en tydlig riktning i en energieffektiviseringsstrategi med konkreta aktiviteter som bidrar till att uppfylla uppsatta energimål.

Varje handlingsplan behöver redovisa hur stor den privatekonomiska och den samhällsekonomiska besparingspotentialen är. Det är nödvändigt för att kunna designa styrmedel på ett korrekt sätt och adressera marknadsmisslyckande som innebär att åtgärder inte blir genomförda.

Artikel 5 – offentlig sektor som ledande inom energieffektivisering

Installatörsföretagen ser en tydlig koppling till artikel 6 och vi välkomnar att samtliga offentliga myndigheter ingår i sektorn. Vi förutsätter därför att den lista på offentliga organ som medlemsstaterna ska ta fram omfattar fler än Statens Fastighetsverk.

Vår förhoppning är att Sverige använder sig av befintlig regelverk för att leva upp till kraven i artikel 5. Exempelvis lagen om kommunal energiplanering och länsstyrelsernas uppdrag att samordna och leda det regionala arbetet för att nå de energi- och klimatpolitiska målen.

Om offentlig sektor ska vara ledande måste regeringen se till att underlätta för dessa aktörer så att EU-medel hamnar i Sverige. Punkt 4 uppmanar medlemsstaterna att främja uppbyggnad av kompetens och utbildningsmöjligheter. Vi ser ett behov av att se över såväl gymnasie- som yrkeshögskoleutbildningar för att möta dessa kommande krav. Vidare anser vi att punkten 5 även måste omfatta energianvändningen under livscykel.

Om Installatörsföretagen

Installatörsföretagen är en bransch- och arbetsgivareorganisation inom Svenskt Näringsliv. Våra 3 600 medlemmar är företag verksamma inom branschen för tekniska installationer. 55 000 medarbetare installerar, optimerar och kontrollerar värme, ventilation, vatten, el- och teleteknik. Vi representerar även entreprenörerna inom elkraft som säkrar infrastrukturen för Sveriges elförsörjning.

Med vänliga hälsningar

Ola Månsson
VD, Installatörsföretagen
ola.mansson@in.se

Helen Magnusson
Energiexpert, Installatörsföretagen
helen.magnusson@in.se